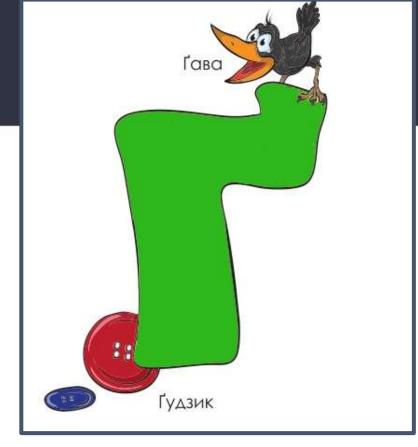
Українська мова 5 клас

> Сьогодні 13.11.2023

Υροκ №039

Повторення вивченого з графіки в 1-4 класах. Особливості української графіки (відповідність звуків і графічних знаків, звук [ґ] і буква ґе)

Мета: поглибити знання учнів про виникнення писемності (графіка, мова знаків, мова сигналів, малюнкове письмо, ієрогліфічне письмо, сучасна абетка); формувати уміння та навички розташовувати слова в алфавітному порядку, обґрунтувавши особливості розташування слів, що починаються з однакової букви; удосконалювати усне і писемне мовлення учнів під час виконання вправ, продовжувати поповнювати словниковий запас учнів; продовжувати розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, виробляти загально навчальні уміння і навички.

BCIM

Організація класу

Любі діти, добрий день! Зичу праці і старання! А ще, друзі, всім бажаю Справдити всі сподівання!

Психологічна налаштування на урок. Вправа «Спіймай настрій»

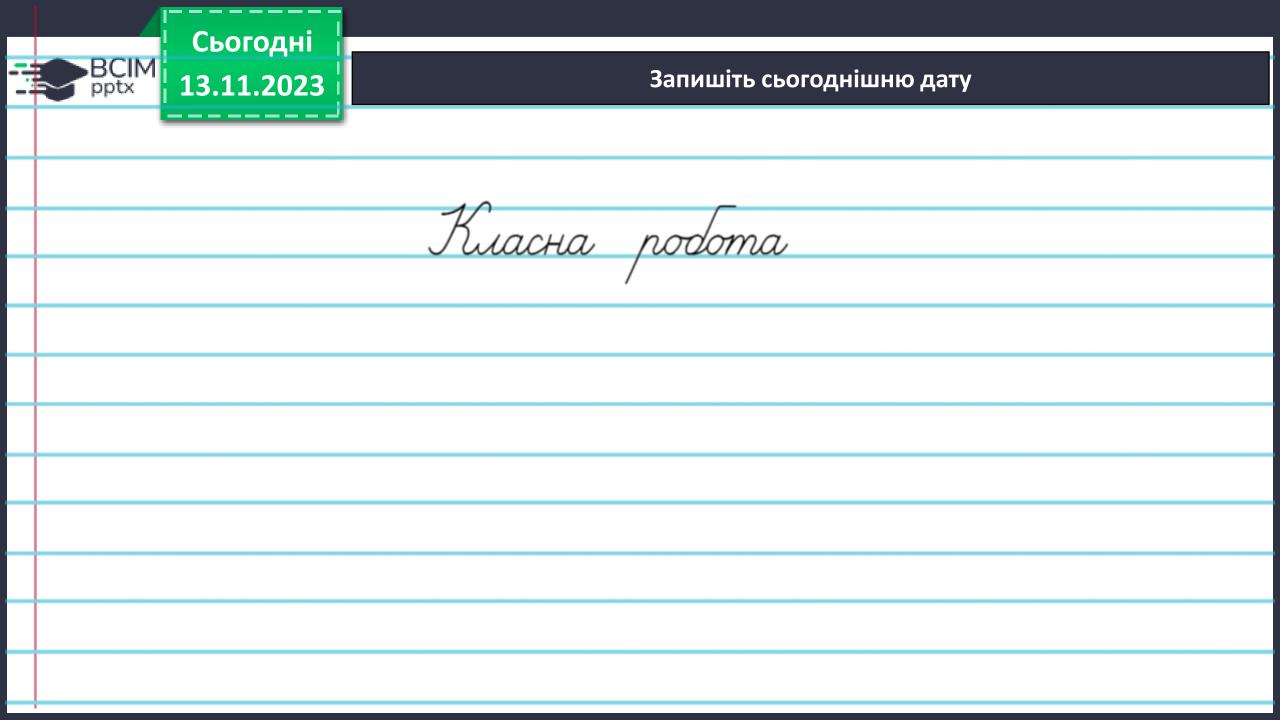

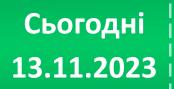
Тож починаємо працювати у гарному настрої. Будемо: уважні, розумні, організовані, кмітливі. Щоб урок пройшов цікаво, всі берімося до справи!

Перевірка домашнього завдання

BCIM pptx

Слово дня

зара́дити, насна́га, шанува́ти, гурто́м, запобі́гти, не зволіка́ти, мерщі́й

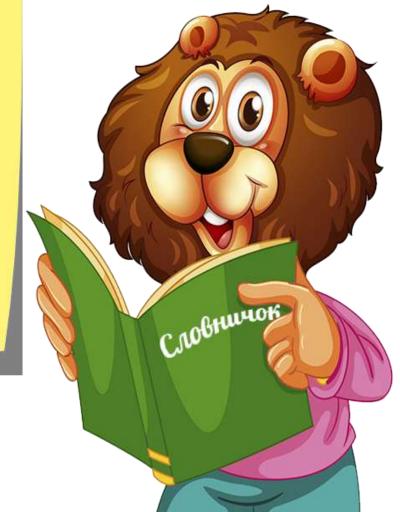

BCIM pptx

Словникова робота

Насна̀га, и, жін. — фізична енергія; сила.

1. Що таке графіка?

2. Чи завжди є відповідність між звуками і буквами?

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Які знаки становлять графічну систему мови?
- 2. Навіщо потрібно знати особливості української графіки?
- 3. Наскільки важливо бути уважним до кожної букви?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Уявіть, що було б, якби слова «жили» в мові без лексичного значення. Висловіть свої міркування.

Вправа 234. Ознайомтеся із тлумаченням слова. Складіть речення із цим словом

Графіка — 1. Вид образотворчого мистецтва, основним зображальним засобом якого є малюнок, виконаний на папері, тканині і т. ін. олівцем, пером, пензлем, вуглиною або відтиснутий на папері зі спеціально підготовленої форми; твори цього мистецтва.

2. (лінгв.) Письмові чи друковані знаки, що

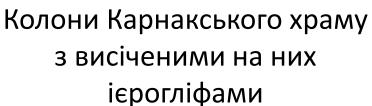
відбивають звуки мови, інтонацію і т. ін.

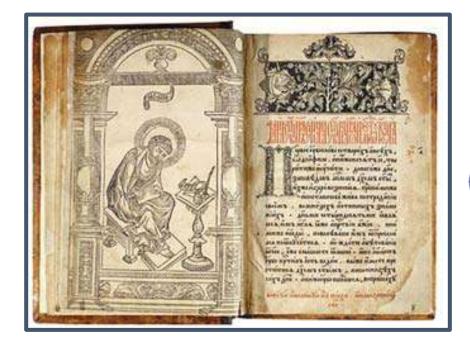

Вправа 235. Розгляньте малюнки. Розкажіть, що вам відомо про письмо, становлення українського алфавіту. Пригадайте, у яких життєвих ситуаціях ми використовуємо алфавіт. Висловте припущення, що об'єднує слова «графіка» і «графіті»

«Апостол», який надрукував Іван Федоров

_{Підручник.} Сторінка **Q**

Вправа 236. Назвіть букви і звуки у виділених словах. Що нового ви дізналися з тексту? Уявіть, що ви побачили назву крамниці— «Папірус». Чому, на вашу думку, її так назвали? Для продажу яких товарів її призначено?

Стародавні **стиптяни** першими як матеріал для писання використовували папір, виготовляючи його зі спресованих стебел папірусу — тропічної багаторічної **трав'янистої** рослини родини осокових, що росте на берегах річок та озер, утворюючи великі зарості. Папірус на вигляд **дещо** схожий на наш очерет. Від слова «папірус» і походить назва писального матеріалу в багатьох **європейських** мовах, у тому числі в українській (укр. папір, англ. рарег, ісп. рареl, фр. раріег) (За К. Булаховським).

Вправа 237. Прочитайте скоромовку кілька разів у різному темпі

Годувала ґава ґавенят на ґанку, готувала в горщику гарну запіканку.

Вправа 238. Спишіть слова, уставляючи потрібну букву г або ґ. Якщо вам необхідно повторити відомості, зверніться до правила, поданого нижче. Складіть словосполучення з п'ятьма словами

Гроно, ґудзик, гривня, ґрати (імен.), грати (дієсл.), джиґун, ґедзь, ягода, дзиґа, гербарій, ґрунт, ґатунок, гребінець, горобина.

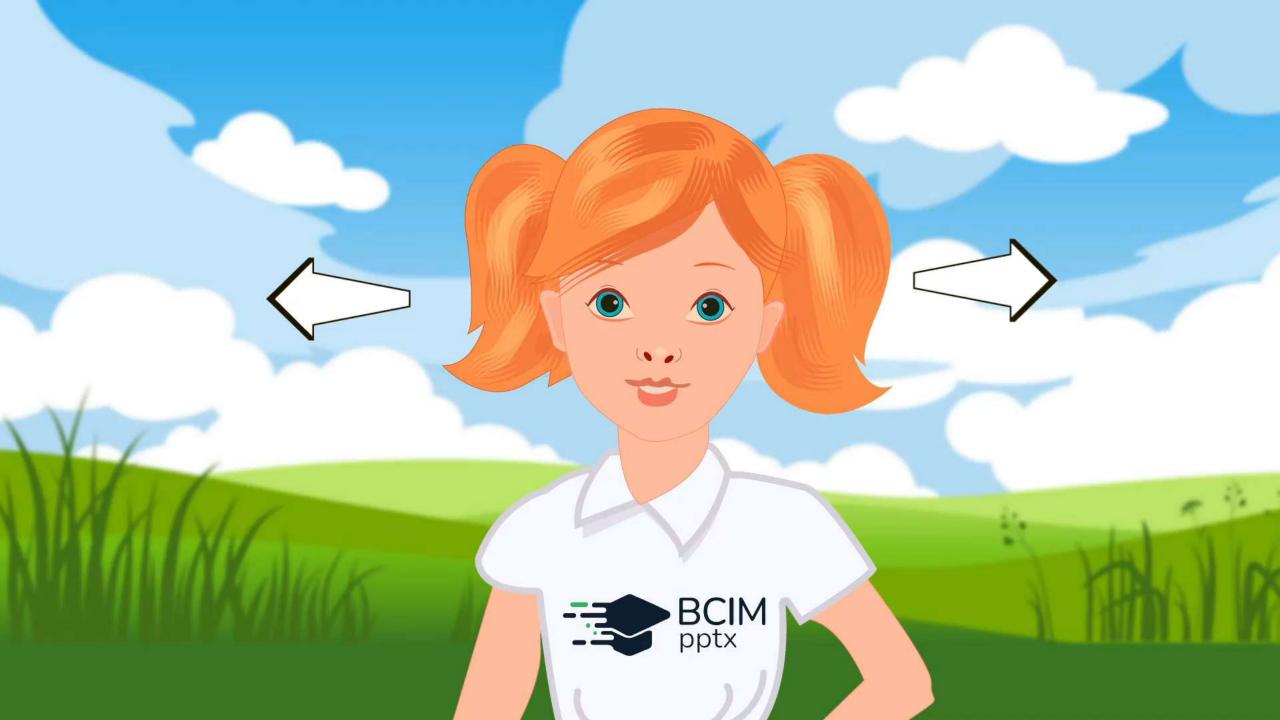

Вправа 239. Прочитайте. Поясніть значення наведених слів

В українських та давно запозичених словах пишемо букву **ґ у** словах:

аґрус, ґава, ґазда, ґандж, ґанок, ґатунок, ґвалт, ґеґати, ґедзь, ґелґотати, ґелґотіти, ґерґелі, ґерґотати, ґерґотіти, ґиґнути, ґирлиґа, ґлей, ґніт (у лампі), ґоґель-моґель, ґонт(а), ґрасувати, ґрати (імен.), ґречний, ґринджоли, ґрунт, ґудзик, ґуля, ґуральня, джиґун, дзиґа, дзиґлик, дриґати, ремиґати та інших. У власних назвах — топінімах України: Ґорґани, Ґоронда, Уґля (села на Закарпатті). У прізвищах українців: Ґалаґан, Ґалятовський, Ґеник.

_{Підручник.} Сторінка

Вправа 240. Прочитайте текст уголос, уставляючи потрібні букви. Чи траплялася у вашому житті подібна ситуація? Чи впевнено почувається людина в такій ситуації? Що треба зробити, щоб уникнути прогалин у знаннях?

Ти сидиш на уроці й несподівано усвідомлюєш, що нічого не розумієш із того, про що говорить учитель. Він уживає імена та вислови, про які ти не маєш поняття, і хоч ґав не ловиш, анічогісінько не можеш збагнути. На твоє запитання сусід по парті із здивуванням відповідає: «Так це ж було минулого тижня. А про те ми говорили місяць тому». Але тобі довелося два тижні хворіти вдома, а ще раніше відпроситися з уроку на репетицію вистави...

_{Підручник.} Сторінка

Тепер усе зрозуміло: ти маєш прогалини в знаннях (За А. Чольвінською-Школік).

Вправа 241. Прочитайте текст. Випишіть слова, у яких кількість звуків і букв не збігається. Чи погоджуєтеся ви з думкою авторів? Розшифруйте формулу впевненості, добираючи приклади з власного життя або з життя інших

Упевненість, перетворює, уявити, зробити щось (К. Кей, К. Шипмен).

Вправа 242. Поміркуйте, коли вам бракує впевненості. Розкажіть про це

Наприклад:

- Запитати, коли щось незрозуміло.
- Висловити свою думку, коли вона не збігається з думкою
- інших.
- Захистити однолітка, якого принижують публічно.
- Коли наді мною глузують.

Вправа 243. Виберіть ситуацію для обговорення і запропонуйте, як розв'язати проблему

- На вулиці до тебе звертається незнайома людина.
- Ти хочеш мати справжніх друзів, але в тебе їх немає.
- Тобі на електронну пошту надійшов лист від невідомого.

Що нового ви дізналися під час уроку? Які завдання виявилися для вас найскладнішими / найлегшими? Назвіть два-три слова, якими ви доповнили б рубрику «Слово дня».

Домашне завдання

- 1. Виписати всього 10 слів з буквами я, є, ї, ю, щ, ь, визначити співпадіння звуків, букв.
 - 2. 10 слів виписати, де буде звуків більше ніж букв.

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ

№уроку	Тривалість	Перерва
1 урок	08.30 - 09.10	10 хв
2 урок	09.20 - 10.00	10 хв
3 урок	10.10 - 10.50	10 хв
4 урок	11.00 - 11.40	10 хв
5 урок	11.50 - 12.30	10 хв
6 урок	12.40 - 13.20	10 хв
7 урок	13.30 - 14.10	

Орієнтовний час консультацій (може коригуватися у залежності від безпекової ситуації):

1-4 класи: 12.30/13.00-14.00

5-9 класи: 14.00-15.30